

Руденко Олена Федорівна, вчитель економіки Навчально-виховного комплексу "Школа-гімназія-ліцей" №10 м. Бердичева Житомирської області;

Веселуха Жанна Володимирівна, вчитель біології Навчально-виховного комплексу "Школа-гімназія-ліцей" №10 м. Бердичева Житомирської області.

ШКІЛЬНА АКАДЕМІЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА – ПРАКТИЧНА ФОРМА БІЗНЕС-МОДЕЛЮВАННЯ ТА СТАРТАП-ПРОЕКТУВАННЯ, ЯКА ЦІННИСНО-ОРІЄНТОВАНА НА КОМПЕТЕНТНУ ОСОБИСТІСТЬ

Час, що наближається, – це епоха інтелектуального працівника, який, крім формальної освіти, володіє ще й практичним застосуванням знань та навичками неперервного навчання».

Петер Дракер

У середині минулого століття менеджери на Заході забили тривогу: учень не готовий до життя в новому суспільстві. Він не здатний сам учитись, не вміє працювати з інформацією (шукати її, обробляти, приводити з однієї знакової системи в іншу) «технології завтрашнього дня...пише О.Тиффлер, - потребують не мільйони людей, готових працювати в унісон, не безкінечно монотонних робіт, не людей, котрі виконують накази....а людей, котрі можуть приймати критичне рішення, котрі можуть знаходити свій шлях у новому оточенні, котрі достатньо швидко встановлюють нові стосунки в реальній діяльності, що швидко змінюються. Світ заговорив про компетентності як спроможність особистості застосовувати засвоєні знання й набуті уміння у нестандартних ситуаціях, готовність і уміння діяти, здатність до саморозвитку». Стрімкі зміни, що відбуваються в освіті орієнтують нас на створення оптимальних умов для розвитку і навчання особистості, яка здатна втілювати оригінальні ідеї, критично мислити, приймати нестандартні рішення [2]

В основу сучасної освітньої політики мають бути покладені такі підходи як відкритість освіти до зовнішніх запитів та запитів ринку праці, потреб громади, практикоорієнтованість, інноваційність, застосування інноваційних педагогічних технологій, орієнтованих на формування у випускників навичок ХХІ століття та професійних компетентностей, конкурсне виявлення та підтримка лідерів, що успішно реалізують інновації на практиці, неформальний зв'язок з бізнесом, зокрема започаткування інноваційних учнівських досліджень – у вигляді бізнес-моделювання, стартапу, маймейкерства тощо. Одним із таких запитів є інтердисциплінарність, підготовка фахівців на стику різних галузей, впровадження мультидисциплінарних спеціальностей. Сучасне навчання потребує розробки освітніх стратегій, які поставили б активне навчання у центр освітнього процесу. Одним з актуальних та сучасних напрямків інноваційного розвитку та модернізації освіти є орієнтований підхід у навчанні, STEM-освіта. Молодому

спеціалісту, який навчається за технологіями STEM, буде притаманна інноваційна трудова діяльність з високим ступенем технологічності та міждисциплінарності.

STEM-навички та компетентності – готовність до розв’язання комплексних задач, через системні та динамічні знання та уміння, навички, особисті якості та цінності, такі як: критичне мислення, робота в команді, креативність, вміння домовлятися. Саме ці риси повинні бути притаманні сучасному підприємцю [1].

Розвиток ціннісно-орієнтованої та компетентної особистості є метою роботи Шкільного клубу підприємництва «Бердос». Члени клубу активно долучаються до спільних проєктів, дебатних клубів, експериментів та створення власних проєктів — від технічних конструкцій до дизайнерських. Взаємодія та навчання, експеримент та його наслідки, відкритість до спілкування та взаємоповага різних поглядів і точок зору — ключові елементи навчального процесу клубу «Бердос».

Учні цікавляться підприємництвом, сучасними технологіями та планують у майбутньому створити власний бізнес. Через різноманітні форми та методи діяльності намагаються теоретичні знання, що набуваються впродовж навчання з різних навчальних предметів, застосувати на практиці та у подальшому дорослому житті.

Під час занять в ШКП учні отримують неоціненний досвід роботи над інноваційними продуктами та розвивають культурну здатність працювати на економічних ринках. Все це — передача знань та бачення. Такі кроки забезпечують необхідну навчальну інфраструктуру для інженерів, науковців які можуть стати цілеспрямованими підприємцями.

Однією з найцікавіших форм роботи шкільного клубу є бізнес-моделювання, проєкти-стартап. Учні самостійно вибирають сам проєкт і підхід до його реалізації.

Найпоширенішою дефініцією стартап є визначення, яке дав Стів Бланк. Стартап — це тимчасова організація, створена для пошуку повторюваної, масштабованої і стійкої бізнес-моделі. Стартап передбачає наявність якоїсь інновації, наприклад, заснованої на новій технології, або інновації в бізнес-процесах, або адаптується рішення, якого до цього не було на локальному ринку. Протягом останніх років в школі проходять фестивалі з представлення та захисту стартап-проєктів з різних напрямків. Найкращими «Стартапи у побуті» стали: «Екологічні миючі засоби», «Сортуємо сміття – отримуємо прибуток», стартап-проєктами в номінації «Стартап і мистецтво» були визнані «Українські обереги», «Відходи – у доходи» - виготовлення виробів із вторинної сировини, «Стартап і природа» бізнес-проєкт виконаний на теоретичній основі науково-дослідницької роботи по лінії МАН «Вироби з міцелію для оздоблення інтер’єру», у номінації «Стартап для людини» - «Виробництво біогазу», «Мала ГЕС», «Дуобус», «Географічна кав’ярня».

При ШКП постійно діє Арт-студія «Еко-дизайну», учасники якої проводять різноманітні майстер-класи, ярмарки. Учні отримують відомості про властивості різних за фактурою синтетичних матеріалів: пластику, пінополіуретану, поліетилену, полістеролу (легкоплавкість, пластичність, еластичність, міцність, пружність, зміна форми та кольору при нагріванні). Отримують інформацію про небезпеку засмічення природи відходами пластику. Знайомляться з професіями

пов'язаними із дизайном: архітектор, художник, дизайнер інтер'єру, декоратор тощо. Сучасні технології є ефективним засобом активізації пізнавальної діяльності учнів, унікальною можливістю поєднати мистецтво чи мистецтвознавство з креативністю та ініціативністю. Для втілення підприємницького тла в заняттях Арт-студія використовує такі мистецькі техніки: декупаж, розпис, квілінг, папє-маше, оригамі, канзаши, аплікація з різних матеріалів та інші техніки які використовуються для декорування речей виготовлених з вторинної сировини за власними проектами з метою виготовлення предметів домашнього вжитку, використовуючи як традиційні так і сучасні дизайнерські рішення, проводять майстер-класи для учнів та викладачів школи. Діяльнісний підхід, відображений у кожному з запропонованих проектів є найкращою формою для стимуляції самостійної роботи учнів. Він формує нові ціннісні орієнтири освітньої діяльності, а крім того, є фактично єдиним способом реалізації стратегічних цілей модернізації освіти. Робота студії організована на основі особистісно-орієнтованого навчання естетико-екологічного спрямування, оскільки передбачає роботу дітей за власними проектами. Під час роботи над проектом учні отримують можливість зрозуміти та усвідомити відповідальність за наслідки людської діяльності. Навчаються самостійно працювати, творити, водночас пам'ятаючи про екологічний зміст своєї роботи. Набуті знання, вміння й навички перетворюються на життєві компетенції, які є актуальними сьогодні. Такі навчальні проекти формують не тільки мистецьку та комунікативну компетентності, а й підприємливість і ініціативність. Навчаючись через дію, створюється шанс для практичної перевірки знань, розвитку вміння критично мислити та формування активного ставлення до життя. Залучаючи школярів до бізнес-моделювання формуються необхідні риси для підприємливої людини, які знадобляться в подальшій суспільній діяльності. Досвід доброго, дружнього партнерства, що приносить задоволення під час реалізації заходів, може стати основою для розбудови економічної та суспільної співпраці в дорослому житті.

В Україні є сильна, теоретично грамотна молодь, яка приєднається до робочої сили та стане основною інфраструктурою для створення інноваційної економіки. Локально зосереджені глобальні історії успіху підвищують апетит інвесторів до України, так як країна поступово стає наступною нацією стартаперів. Необхідні компоненти займають свої місця, аби завтра створити чергових технологічних гігантів.

Література

1. Войтків Г.В. Розвиток творчості учнів засобами STEM-освіти // Наукові записки Малої академії наук України: зб. наук. праць. – К. : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2016. – Вип.8. С. 223-231.
2. Назаренко Г. А. Передовий педагогічний досвід у контексті інноватики / Г. А. Назаренко // Післядипломна освіта в Україні. – 2010. – № 2. – С. 32–34.

Василівецька Наталія Григорівна,
вчитель Навчально-виховного